

**Lokalni akcioni plan politike za mlade opštine
Zrenjanin (2008.-2013.)**

“Mladi bi trebalo da budu deo nacionalne manjine koja se nije predala pesimizmu, propadanju...Tome može da pomogne bavljenje sportom,druženje i slušanje normalne muzike...”

(učenica OŠ“J.J.Zmaj”,Zrenjanin)

Članovi/ce koordinacionog tela koji su učestvovali na izradi LAP-a

1.Alma Ferhat

10.Sanja Broćeta

2.Viktorija Pavlović

11.Aleksandra Štrbac

3.Vladimir Milenković

12.Srđan Žikić

4.Miloš Vojnović

13.Željka Manić

5.Mirta Crkvenjakov

14.Darko Dabić

6.Miloš Momirov

15.Helena Dekanj

7.Ljiljana Koložvari

16.Vladimir Đurić

8.Aleksandra Subotić

17.Cecilija Dujin

9.Zoran Spasojević

Nacrt teksta LAP-a priredila: Cecilija Dujin

Koordinatori radnih grupa:

Vladimir Đurić

Aleksandra Subotić

Miloš Momirov

Srđan Žikić

Cecilija Dujin

Ljiljana Koložvari

Aleksandra Štrbac

Maja Drča Mijin

U okviru konsultativnog procesa učestvovali učenici Medicinske, Ekonomske, Poljoprivredne škole, I Gimnazije u Zrenjaninu: Prijic Nadežda, Pejović Marija, Cicmir Radmila, Đorđević Dejan, Stanić Željana, Duilić Gabrijela, Radomirović Sandra, Stanković Mmiloš, Borjanović Srđan, Prec Timea, Varga Nikola, Gugleta Snežana, Vajić Teodora, Kozić Sara, Vuletin Dušan, Bakoš Isidora, Kockar Alisa, Blažić Katarina, Solomun Milan, Duka Ognjen, Momirov Miloš

Zrenjanin, maj 2008.

Sadržaj

I deo-UVOD

1. Predgovor
2. Dokumenta na koje se oslanja LAP
3. Ciljna grupa koju obuhvata LAP
4. Osnovna analiza
5. Definisanje problema po oblastima koje obuhvata LAP
6. Vizija LAP-a

II deo-Akcioni plan

1. Zdravlje
2. Obrazovanje mladih
3. Mladi I zapošljavanje
4. Sigurnost
5. Kultura I slobodno vreme
6. Informisanje
7. Socijalna zaštita
8. Ekologija
9. Sport

III deo-Mehanizmi održivosti sprovođenja LAP-a opštine Zrenjanin

1. Neophodni mehanizmi implementacije, realizacije I monitoringa

2. Način implementacije LAP-a

1. Predgovor

Omladinska politika je strategija koju društvena zajednica i država osmišljava u cilju poboljšanja položaja mladih i sistemskog rešavanja njihovih problema.

“**Akcionni plan politike za mlade**” donosi se uz Strategiju za mlade i on predstavlja skup mera za rešavanje definisanih problema sa kojima se mladi najčešće susreću u raznim oblastima (obrazovanje, apošljavanje, zdravlje, kultura i slobodno vreme...)

Nacionalna strategija za mlade

U Vojvodini je akcionni plan politike za mlade usvojen 2005. godine i prolazi drugu godinu implementacije. Ministarstvo za omladinu i sport je osnovano 2007. godine, kada je i započeo proces izrade Nacionalne strategije za mlade. Izrada ove strategije je bio prvi društveni proces u Srbiji u kome su bili uključeni svi segmenti društva: država, privreda, građani, nevladin sektor, mediji. Proces izrade strategije pratila je medijska kampanja pod nazivom “Zamisli život”

Nacionalna strategija za mlade usvojena je 9. maja 2008. godine od strane Skupštine Srbije

2. Dokumenti na koje se oslanja LAP opštine Zrenjanin

Lokalni akcionni plan opštine Zrenjanin proizilazi iz nekoliko važnih evropskih i svetskih dokumenata koji određuju strateške pravce razvoja mladih i to su: „Beli dokument“ (Evropski parlament), „Evropska povelja o učešću mladih u opštinskom i regionalnom životu“ (Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Evrope), „Nacionalna politika za mlade“ kao radni dokument i dodatak dokumentu „Obrazovanje mladih ljudi: Izjava za 21. vek“, „Jedanaest indikatora za razvoj nacionalne strategije i politike za omladinu“ koje je izneo Peter Laetzel, zamenik direktora Uprave za omladinu i sport Saveta Evrope a usvojen od strane Evropskog omladinskog foruma.

Obzirom da je izrada Nacionalne strategije za mlade u Srbija tekla paralelno sa izradom LAP ,kada govorimo o dokumentima koji se tiču o omladinskoj politici, oslanja se pre svega na Akcioni plan politike za mlade u Vojvodini (Novi Sad, 2004.). Pored ovog dokumenta koji se direktno odnosi na omladinsku politiku, korišćeni su i sledeći nacionalni dokumenti: Lokalna samouprava u Srbiji: Osnovne odrednice (Stalna konferencija gradova i opština, Beograd, 2004.), Nacionalna strategija za smanjenje siromaštva, Nacionalna strategija zapošljavanja 2006.-2008., „Bolje zdravlje za III Milenijum“, Razvoj politike i strategije stručnog obrazovanja u Srbiji, Nacionalna strategija za borbu protiv HIV/AIDS-a, Milenijumski ciljevi, kao i nekoliko strateških dokumenata na lokalnom nivou „Strategija razvoja opštine Zrenjanin kao i Strategija socijalne zaštite opštine Zrenjanin.

3.Ciljna grupa koju obuhvata LAP

Mladost kao životno razdoblje različito je određeno i definisano od strane različitih svetskih, evropskih i nacionalnih institucija i organizacija. Kad se govori o mladima u Evropi, uglavnom se misli na uzrast između 15 i 24 godina. Republika Srbija po pitanju nekih povlastica smatra mlade do 26 godina, ali se razdoblje mladosti u mnogim slučajevima produžava sve do tridesete godine, zbog dužeg trajanja obrazovanja i otežanoga zapošljavanja, što odlaže odrastanje i društvenu nezavisnost. LAP se odnosi na delovanje za dobrobit mladih uzrasta od 14 do 30 godina.

Mladi ljudi kojima se bavi LAP opštine Zrenjanin su svi mladi u navedenom uzrastu, a žive na teritoriji opštine Zrenjanin, različitog su socijalnog i društvenog statusa, kao i nacionalnog, verskog, seksualnog, političkog i drugog opredeljenja. Mladi ljudi u Zenjanin su osobe, a mogu biti udruženi u neformalne grupe, kao i mladi u udruženjima građana, omladinskim organizacijama, klubovima kao i svi aktivni i pasivni pojedinci/ke.

4. Analiza početnog stanja

EU, zemlje regiona i omladinska politika

Akcioni omladinski plan je postao osnova rada omladinskih tela (vladinih, nevladinih, ekonomskih) u zemljama u regionu (Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Rumunija, Grčka itd.) kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou. Zemlje članice EU kao i većina zemalja kandidata koje su u našem okruženju, imaju razvijene nacionalne strategije za mlade. Ove nacionalne strategije za mlade donele su vlade ovih zemalja samoinicijativno ili na inicijativu različitih omladinskih tela ili organizacija, koje su kasnije i učestvovala u njenoj izradi. Modeli su uglavnom takvi da je smer razvoja strateške brige o mladima bio od nacionalnog ka lokalnom nivou, što je podrazumevalo izgradnju nacionalnih strategija na

osnovu kojih su nastajale lokalne strategije i akcioni planovi. Vlade zemalja bivše Jugoslavije, kao što su Slovenija, Hrvatska i Republika Srpska u okviru BiH, usvojile su strategije za mlade na osnovu kojih su doneti Akcioni planovi gradova i opština, te su otpočele ozbiljniju brigu o svojoj omladini. Pristupi pitanjima mladih u zemljama EU, pa i zemljama kandidatima, su različiti ali svi oni kao prvi korak obuhvataju formiranje nekakve institucionalne osnove (bilo da je to komisija, kancelarija, uprava, savet, pa i ministarstva) koja je predhodila stvaranju nacionalnih strategija.

Učešće mladih u odlučivanju definisano je u dokumentu »Evropska povelja o učešću mladih na lokalnom i regionalnom nivou«, koju su potpisale zemlje članice Evropske unije, i koja bez aktivne participacije mladih u donošenju odluka ne može zamisliti jedno građansko društvo.

Omladinska politika u Srbiji

Skupština Autonomne pokrajine Vojvodine u 2005. godini usvojila je Akcioni plan politike za mlade Vojvodine za čiju realizaciju i promociju brine Sekretarijat za omladinu i sport IV AP Vojvodine u saradnji sa organizacijama mladih i za mlade, odgovornim društvenim institucijama i ustanovama za razvoj mladih. Ovaj dokumenat, je izrađen ukroz široki participativni proces u kome su učestvovali predstavnici Pokrajinskih sekretarijata po sektorima, NVO, predstavnici institucija i veliki broj mladih.

Ministarstvo za omladinu i sport je osnovano 2007.godine.

Dugoročni cilj Ministarstva omladine i sporta je poboljšanje položaja mladih u našoj zemlji.

Prioriteti Sektora za omladinu Ministarstva omladine i sporta:

- Izrada Nacionalne strategije za mlade, uz širok konsultativni proces i učešće mladih, usvajanje Strategije i njena implementacija
- Osnivanje Kancelarije za mlade, kao posebnog odseka unutar Sektora za mlade
- Osnivanje regionalnih kancelarija za mlade
- Realizacija programa i projekata iz oblasti omladinske politike

Omladinska politika opštine Zrenjanin

Rad na izradi Lokalnog akcionog plana politike za mlade opštine Zrenjanin iniciran je od strane Kulturnog centra Zrenjanin, a podržan od strane lokalne samouprave i Pokrajinskog sekretarijata za sport i omladinu. U izradi LAP-a bile su uključene nevladine organizacije, institucije koje u svom delovanju rade sa mladima ili za mlade, predstavnici Đačkog parlamenta i Studentske unije, predstavnici medija, pojedinci i pojedinke.

Istraživanje o potrebama mladih opštine Zrenjanin

Pri izradi Lokalnog akcionog plana politike za mlade u delu istraživanja korišteni su podaci prikupljeni kroz konsultativni proces (okrugli stolovi) izrade Nacionalne strategije za mlade. Problemi koje su mladi istakli kao najvažnije su: nemogućnost zapošljavanja mladih, nekvalitetno provođenje slobodnog vremena, nezdravi stilovi života (pušenje, droga, alkohol), nedovoljno učešće mladih u javnom životu, osećaj nesigurnosti za vlastitu budućnost

Pomenuti ćemo i rezultate istraživanja „Korišćenje slobodnog vremena mladih u AP Vojvodini“ koje je uradio Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu. Istraživanje obuhvata najučestalije aktivnosti kojima mladi provode svoje slobodno vreme, kako su oni zadovoljni navedenim aktivnostima, izvori i oblici rizičnog ponašanja kod mladih, osnovni vrednosni sistemi. Ispitivani uzorak bili su stariji razredi osnovne škole, srednje škole i više škole i fakulteti. Ovo istraživanje je obuhvatilo i Zrenjanin i neka naseljena mesta opštine (Aradac, Botoš, Ečka, Melenci, Mihajlovo, Stajićevo). Knjižica u kojoj su objavljeni rezultati nudi pregled odgovora, koji su kumulativno obrađeni. Moguće je izvesti zaključak da nema velike razlike u odgovorima u odnosu na ostale gradove, kao i da je u svim drugim ispitivanim oblastima, sličan odnos odgovora, kada posmatramo ruralnu i urbanu sredinu. Ono što u gradovima nema dovoljno, u selima u glavnom ne postoji.

Ovo su neki citati iz navedenog istraživanja:

„Mladi su pod velikim pritiskom, i nastavnici. Nema kontakta ni razumevanja između nas. Nas je potrebno usmeriti, a ne kritikovati...“

(učenica, OŠ „Miroslav Antić“, Palić)

„Sve što je besplatno-loše je. Treniranje odbojke u školi nije isto što i odbojka u gradu..Kada se plati-više se nauči.“

(učenica, OŠ „M. Antić. Palić)

„O problemima koji me muče razgovaram sa sestrom, zidom i krevetom...“

(učenik, OŠ „Jovan Dučić“ Petrovaradin)

5. Definisane probleme po oblastima koje obuhvata LAP opštine Zrenjanin

1. Zdravlje

1. Nedovoljno razvijena svest o zdravim stilovima života i nedostatak podrške pravilnom psiho-fizičkom razvoju mladih u oblastima: razvoja zdrave i stabilne ličnosti kod mladih, rekreacija, ishrana i reproduktivno zdravlje.

2. Nedovoljno organizovanog i kontinuiranog rada na prevenciji: bolesti zavisnosti (pušenje, alkoholizam, narkomanija), seksualno prenosivih bolesti i HIV-a, mentalnih problema u razvojnom dobu, agresivnog ponašanja i nasilja

3. Neadekvatna zdravstvena zaštita mladih

nedovoljno organizovana, prilagodjena, dostupna i promovisana zdravstvena zaštita za mlade, posebno za marginalizovane grupe

2. Obrazovanje mladih

1. Formalno obrazovanje:

Probemi koji se odnose na sistem su: spora i neefikasna reforma školskog sistema (problem ciljeva obrazovanja ne prilagođenost obrazovnog sistema potrebama mladih), iskrivljen sistem vrednosti (osećaj odgovornosti, loši uzori), sporost škole u odnosu na promene koje se dešavaju, nedovoljna povezanost obrazovanja i rada.

Probemi koji se odnose na obrazovni proces: Loša komunikacija između mladih i odraslih, nedostatak finansijskih sredstava koja bi pospešila nastavni i vannastavni rad sa mladima, nedovoljna inkluzivnost, zapostavljena vaspitna funkcija škole, sporo i nedovoljno razvijanje i bogaćenje vanškolskih i vannastavnih aktivnosti, radni prostor, nedovoljna otvorenost škola za iskustva iz okruženja (izolacija), autoritarni sistem odnosa u obrazovanju, nedostatak savremenih nastavnih sredstava i učila.

Probemi koji se odnose na nastavni kadar: nedostatak profesionalnog usvršavanja nastavnika, nedovoljna motivisanost nastavnog kadra.

Probemi koji se odnose na mlade: nedovoljna motivisanost učenika za kvalitetno učestvovanje u obrazovnom procesu.

2. Neformalno obrazovanje:

Osnovni problem neformalnog obrazovanja mladih je što u društvu nije dovoljno priznato i to predstavlja izvor ostalih problema. Probleme vezane za neformalno obrazovanje mladih posmatrali smo u odnosu na programe neformalnog obrazovanja i one koji te programe sprovode.

Probemi koji se odnose na programe neformalnog obrazovanja: nedovoljna podrška neformalnim oblicima obrazovanja mladih što dovodi do smanjenog broja programa i/ili pada kvaliteta programa, nedovoljno informisanje o programima, nedovoljno iskorišćavanje potencijala mladih (ignorisanje obrazovnih potreba mladih).

Probemi koji se odnose na realizatore programa: nedovoljna saradnja škola, NVO, institucija, medija, udruženja, klubova i ostalih subjekata koji sprovode programe neformalnog

obrazovanja, ne negovanje udruživanja mladih i ne podsticanja mladih da su priključe organizacijama mladih i za mlade, volonterski rad se ne vrednuje adekvatno.

3. Mladi i zapošljavanje

1. Nedovoljno pospešivanje zapošljavanja mladih: Nedovoljno informisanje o mogućnosti zapošljavanja, mogućnostima usavršavanja, potrebama tržišta, Nedovoljna osnaženost za profesionalno ostvarivanje (nizak nivo znanja i motivisanosti).

2. Nedovoljna preduzetništva mladih: Nedovoljno informisanje o mogućnostima razvoja preduzetništva mladih.

3. Poboljšavanje međuinstitucionalne saradnje: Nedovoljna saradnja obrazovnih institucija, privrednih subjekata i Nacionalne službe za zapošljavanje.

4. Sigurnost

1. Problemi vezani za porodične odnose: pad sistema vrednosti u društvu, nezadovoljstvo porodičnim odnosima, zanemarivanje porodičnih problema, loši uzori porodični uzori, ulazak mladih u konflikt sa zakonom kao način skretanja pažnje porodice.

2. Problemi vezani za školstvo i ostale institucije: nepostojanje adekvatnih vaspitnih i preventivnih mera (PAS, psihološki problemi), nepostojanje adekvatnih mehanizama za ublažavanje socijalnih i društvenih razlika, loše ekonomske situacije i nezaposlenosti, neadekvatna zakonska regulativa i njena primena u oblasti mladih i konflikata sa zakonom, nedovoljno poznavanje zakona od strane mladih, neadekvatno finansiranje preventivnih programa i nedovoljno obučeni ljudski resursi (bez obuke, umrežavanja i zajedničkog delovanja), nedovoljno sankcionisanje različitih grupa koje negativno deluju na mlade (sekte, ekstremne grupacije i pokreti).

3. Problemi vezani za negativni uticaj vršnjačkih grupa: identifikacija sa nosiocima negativnih modela ponašanja (dokazivanja, imidža, zabave, provoda, hira), nedovoljno isticanje pozitivnih uzora.

4. Problemi vezani za medije: promocija negativnih uzora

5. kultura i slobodno vreme

1. Infrastrukturni i resursni problemi: Nedovoljno prostora namenjenog mladima (prostor za rad i realizaciju sadržaja), postojeći prostori nisu adekvatno uređeni i opremljeni: Nedovoljna finansijska podrška za inicijative mladi

2. Neprilagođenost institucija kulture potrebama mladih: Neadekvatno informisanje - postojeći načini informisanja mladih u raskoraku sa potrebama i navikama mladih: Komunikacija mladih sa institucijama, Nedovoljno podrške inicijativama mladih, Institucionalni zamor (ljudi koji godinama organizuju događaje, nedovoljno novih ideja, neinventivnost), Nedovoljno razvijena produkcija (film, muzika, književnost, vizuelno stvaralaštvo), Nedovoljno mladih u insitucijama kulture (zaposlenih), Nedovoljna saradnja institucija (npr. škola i institucija kulture), Nedovoljan kvalitet pojedinih sadržaja - pojedine stvari se organizuju u Pančevu ali mladi ih ne posećuju (zadovoljena forma a suštinski nije rešen problem)

3. Problemi vezani za mlade kao konzumente programa kulture: Nedovoljna zainteresovanih mladih za sadržaje iz kulture

6. Informisanje mladih

1. Infrastrukturni i resursni problemi: Nepostojanje adekvatnog modela informisanja mladih, Nedovoljno materijanih resursa za razvoj informisanja mladih, Nedovoljna podrška razvoju ljudskih resursa za informisanje mladih.

2. Neadekvatno praćenje informacija od značaja za mlade u postojećim medijima u opštini Zrenjanin: Nedovoljna uključenost mladih u programima informisanja mladih u postojećim lokalnim medijima, Nedovoljna prilagođenost medijskih sadržaja mladima, Nedovoljno medijskog prostora za aktivnosti mladih.

3. Neadekvatna opremljenost i obučenost školskih listova i njihovih saradnika: Nedovoljna infrastrukturna opremljenost, Nedovoljna obučenost mladih za rad u medijima, Nepostojanje adekvatnih komunikacijskih kanala (internet mreže)

7. Ekologija i održivi razvoj

1. Nizak nivo znanja vezan za ekologiju i očuvanje životne sredine: Nizak nivo ekološke svesti, Nedostatak neformalnog ekološkog obrazovanja

2. Nedovoljna osnaženost civilnog sektor u oblasti ekologije i održivog razvoja: nedovoljan broj mladih aktivista, nedostatak strateškog pristupa i zajedničke vizije, nedostatak konkretnih rešenja i akcija, nedovoljna podrška programima, nedovoljna organizovanost, nedovoljna saradnja

3. Nedovoljna podrška institucija i ostalih subjekta angažovanju mladih u oblasti ekologije: Nedovoljno uključivanje mladih u procese donošenja odluka o ekološkim pitanjima, Nedovoljno poštovanje zakona, Nedovoljna finansijska podrška programima, Nedovoljan broj mladih kvalifikovanih stručnjaka u oblasti ekologije koji se zapošljavaju u institucijama

8.Sport

1.Nedostatak strateškog opredelenja na relaciji masovni – vrhunski sport nedostatak finansijskih sredstava

2.Nedovoljna saradnja sa školama i medijima u cilju promocije sporta nedostataka sisitemske afirmacije sporta u cilju omasovljavanja

3.nedovoljno ulaganje u opremu, prostor i kadrove u sportu

6. Vizija ili u kom pravcu treba da se razvija impementacija Lokalnog akcionog plana politike za mlade opštine Zrenjanin

Da mladi budu:

- „**samostalni**

sposobni da donose odluke i upravljaju svojim ličnim i društvenim životom kao pojedinci i kao članovi društva,

- **spremni da daju podršku**

sposobni da pokažu interes i brigu za druge, da rade sa njima i za njih, da dele njihove brige,

- **odgovorni**

sposobni da preuzmu odgovornost za svoja dela, ispunjavaju obaveze i završe ono što su preuzele na sebe,

- **posvećeni**

sposobni da dokažu svoje vrednosti, ubeđenja ili ideale i da postupaju u skladu sa njima.“

(Obrazovanje mladih ljudi- Izjava za 21. vek, dokument, s

II Deo - Lokalni akcioni plan politike za mlade opštine Zrenjanin

Ciljevi	Mere	Zadaci	Vreme sprovođenja	Odgovorni za realizaciju	Monitoring	
1. Zdravlje						
1. Razvijanje svesti o zdravim stilovima života i pravilnom psihofizičkom razvoju mladih unapređenjem preventivnog delovanja	1. Obrazovni programi 2. Savetodavni rad 3. Inovativni programi i promocija postojećih programa preventine zaštite 4. Javni konkursi za izradu projekata	Socio-psihološko zdravlje mladih, rekreacije ishrana, reproduktivno zdravlje	1. Podrška i osnaživanje tima stručnjaka za prevenciju socio-psiholoških problema mladih 2. Edukativni programi o zdravim načinima ishrane, osnaživanje i podsticanje mladih da preuzmu aktivnu ulogu u rešavanju ovih problema, kontinuirana edukacija vršnjačkih edukatora.	2008-09. godina	Ustanove koje se bave zdravstvenom zaštitom Savetovalište za mlade	Kancelarija za mlade
			1. Podrška i osnaživanje tima mladih da preuzmu aktivnu ulogu u brizi za psihofizičko zdravlje mladih 2. Razvoj i širenje edukativnih programa o reproduktivnom zdravlju 3. Uspostavljanje protokola o obaveznoj saradnji svih odgovornih institucija i pojedinaca u okviru brige za zdravlje i rekreaciju mladih 4. Dalji razvoj programa u okviru tima stručnjaka za prevenciju socio-psiholoških problema mladih 5. Promovisanje i inoviranje rekreativnih sportskih aktivnosti, kao i zdravih stilova života (podrška sportskim rekreativnim turnirima i akcijama)	2010. i 2011 godina		
		PPB i HIV/AIDS, razvojnih kriza, agresivnog ponašanja	1. Seminari, radionice, kampanje, savetodavni rad iz oblasti PPP i HIV/AIDS-a 2. Formiranje tela koje bi radilo na unapređenju i razvoju prevencije u ovim oblastima	2008. - 2010. godina	Lokalna samouprava, Dom zdravlja Zrenjanin	Kancelarija za mlade

		Institucije	<p>1. Seminari stručnog usavršavanja zaposlenih u institucijama zdravstvene zaštite</p> <p>2. Kampanje za promovisanje postojećih preventivnih programa</p> <p>3. Praćenje i evaluacija postojećih zdravstvenih službi od strane mladih ljudi i određenih institucija</p> <p>4. besplatni godišnji lekarski pregledi za đake</p>	2007.- 2009. godine	Institucije zdravstvene zaštite	Kancelarija za mlade i odgovorna lica u institucijama ZZ
--	--	-------------	---	---------------------	---------------------------------	--

Ciljevi	Mere	Zadaci	Vreme sprovođenja	Odgovorni za realizaciju	Monitoring
2. Obrazovanje mladih					
1. Unapređenje i razvoj formalnog obrazovanja	<p>1. Poboljšavanje komunikacije mladi- odrasli u funkciji unapređenja motivacije mladih za aktivno učešće u obrazovnom procesu</p> <p>2. Unapređenje finasijskog menadžmenta škola koji bi pospešili nastavni i vannastavni rad</p> <p>3. Edukativni programi za unapređenje inkluzije</p> <p>4. Otvaranje škola za iskustva iz okruženja</p> <p>5. Profesionalno usavršavanje nastavnika</p> <p>6. Javni konkursi za izradu projekata</p>	<p>1. Seminari i radionice za poboljšavanje komunikacije za mlade i odrasle</p> <p>2. Seminari iz finasijskog menadžmenta za zaposlene u školama</p> <p>3. Osnaživanje đачkih parlamenata od strane tima sastavljenog od članova lokalne samouprave i predstavnika škola</p> <p>4. Seminari i radionice vezane za inkluziju</p> <p>5. Seminari i radionice vezane za primenu novih obrazovnih metoda i oblika u svakodnevnom obrazovnom procesu</p> <p>6. Povećanje mogućnosti za praktičnu nastavu u toku četverogodišnjeg obrazovanja pogotovo kod stručnih škola</p> <p>7. uvođenje seksualnog vaspitanja kao redovan čas</p>	2008.-2013. godina	<p>Lokalna samouprava</p> <p>Direktori škola</p>	Kancelarija za mlade
2. Unapređenje i razvoj neformalnog obrazovanja mladih	<p>1. Promocija postojećih oblika neformalnog obrazovanja i podrška osnivanju Omladinskih klubova u školama</p> <p>2. Prilagođavanje ponude neformalnih oblika obrazovanja obrazovnim potrebama mladih</p> <p>3. Poboljšavanje saradnje realizatora programa neformalnog obrazovanja (mladi kao realizatori, nvo, institucije)</p> <p>4. Javni konkursi za izradu projekata</p>	<p>1. Sajam neformalnog obrazovanja</p> <p>2. Zvanična podrška model Centar</p> <p>2. Medijska promocija neformalnih oblika obrazovanja</p> <p>3. Mesečni elektronski informator o neformalnim oblicima obrazovanja koji će stajati na sajtu opštinske uprave</p> <p>4. Ispitivanje obrazovnih potreba mladih</p> <p>5. Iniciranje i favorizovanje projekata neformalnog obrazovanja koji se realizuju u parterstvu različitih realizatora</p> <p>6. više vannastavnih aktivnosti</p>	2008.-2013. godine	ZR NVO	

Ciljevi	Mere	Zadaci	Vreme sprovođenja	Odgovorni za realizaciju	Monitoring
3. Mladi i zapošljavanje					
1. Pospješivanje zapošljavanja mladih kroz informisanje, podršku profesionalni razvoj, preduzetništvu mladih i poboljšavanje međuinstitucionalne saradnje	<p>1. Informisanje o mogućnostima zapošljavanja, usavršavanja potrebama tržišta rada, mogućnostima razvoja preduzetništva</p> <p>2. Edukativni programi za podizanje nivoa znanja i poboljšavanje motivacije</p> <p>3. Osnaživanje međusektorske saradnje (obrazovnih institucija, privrednih subjekata i NSZ)</p> <p>4. Javni konkursi za izradu projekata</p>	<p>1. Kampanje</p> <p>2. Konferencija o zapošljavanju mladih</p> <p>3. Tribina (savetnica NSZ)</p> <p>4. Štampanje informativnog materijala (flajeri)</p> <p>5. Ulične akcije</p> <p>6. Dan otvorenih vrata različitih privrednih subjekata</p> <p>7. Pravljenje baze podataka o privrednim subjektima u Opštini</p> <p>8. Seminari (pisanje CV, ATP)</p> <p>9. Izrada, promocija i distribucija informatora,</p> <p>10. Izrada novih i ažuriranje postojećih web stranica</p> <p>11. Izrada tv i radijskih emisije, rubrika u lokalnim listovima, oglasna tabla o zapošljavanju mladih</p> <p>12. Pilot projekti koji podrazumevaju međuinstitucionalnu saradnju konferencija</p> <p>13. Promocija i osnaživanje sajma zapošljavanja</p> <p>14. <i>savetodavna pomoć od strane škola, pri zapošljavanju</i></p> <p>15. <i>podsticanje internacionalnih rezmana đaka i studenata</i></p> <p>16. <i>podrška mladima za zapošljavanje kao sezonski radnici</i></p>	2008.-2011. godina	Lokalna samouprava, Nacionalna služba za zapošljavanje, Fond za privredni razvoj SO Zrenjanin	Kancelarija za mlade, Kancelarija za ekonomski i privredni razvoj

Ciljevi	Mere	Zadaci	Vreme sprovođenja	Odgovorni za realizaciju	Monitoring
4. Bezbednost					
1. Smanjenje broja mladih koji dolaze u konflikte sa zakonom unapređenjem preventivnog delovanja ključnih faktora (porodica, škola i ostale institucije, vršnjačke grupe i mediji)	Porodica	1. Iniciranje i obogaćivanje edukativnih programa o porodici i porodičnim odnosima za psihologe i pedagoge	2008.-2013. godina	Predstavnici lokalne samouprave, komisija, škole, lokalni mediji	Kancelarija za mlade, Komisija
	Institucije	2. Formiranje Komisije za koordinaciju svih aktivnosti fokusiranih na programe preventivnog delovanja 3. Edukativne aktivnosti za mlade o zakonskoj regulativi 4. Javni konkursi za izradu projekata			
	Vršnjaci	5. Promocija pozitivnih modela ponašanja			
	Mediji	6. Promocija preventivnih aktivnosti			
		1. seminari, radionice, ciklusi predavanja, 2. razmena iskustava, posete institucijama, 3. kreiranje edukativnog štampanog materijala, 4. pilot projekti (primena novih oblika preventivnog delovanja) 5. povećanje sigurnosti mladih na ulicama (osvetljenje) 5. Kampanja 6. Nagrade za najuspešnije srednjoškolce i studente, model promovisanja pozitivnog primera 7. TV i radio emisije, novinski članci 8. Ulične akcije			

Ciljevi	Mere	Zadaci	Vreme sprovođenja	Odgovorni za realizaciju	Monitoring	
5. Kultura i slobodno vreme mladih						
1. Unapređenje prenošenja i plasmana postojećih elemenata u oblasti kulture i stvaranjem uslova za uspostavljanje novih sistema vrednosti	1. Adaptacija prostora za kulturne sadržaje	Infrastruktura	1. Pilot projekti za restrukturiranje postojećih i uređenje novih prostora za mlade	2008.-2013. godina	Predstavnici lokalne samouprave, ustanove kulture, lokalni mediji	Kancelarija za mlade
	2. Povećanje finansijske podrške za inicijative mladih		2. Iniciranje otvaranja novih prostora za mlade u kojima će biti ponuđena drugačija muzika			
	3. Informisanje	3. Povećanje fondova za inicijative mladih i nalaženje novih fondova				
	4. Unapređenje komunikacije međuinstitucijama, i mladih sa institucijama	Institucije	4. Zajedničke aktivnosti institucija kulture, NVO i neformalnih grupa (tribine, radionice, koncerti, izložbe..)	2008.-2013. godina		
	5. Promotivne aktivnosti institucija kulture		5. Godišnja valorizacija sadržaja iz oblasti kulture od strane opštinske uprave			
	6. Stalna podrška inicijativama mladih stvaralaca		6. Promovisanje saradnje institucija kulture sa mladima			
	7. Javni konkurs za izradu projekata		7. Uključivanje mladih u kreiranje programa (formiranje fokus grupa)			
			8.međuškolska takmičenja u vannastavnim aktivnostima (muzika)			
		Mladi	1. Ispitivanje potrebe mladih u oblasti kulture i usklađivanje programa sa postojećim programima	2008.-2013. godina		
			2. Kreiranje atraktivnih novinskih članaka, kratih formi tv emisija i radijskih emisija koji će mlade informisati o kulturnim programima			
			3. Usaglašavanje kulturne ponude za mlade u skladu sa potrebama			

Ciljevi	Mere	Zadaci	Vreme sprovođenja	Odgovorni za realizaciju	Monitoring
6. Informisanje mladih					
1. Razvoj i poboljšavanje informisanja mladih kroz stvaranje adekvatnih infrastrukturnih, resursnih i programskih uslova	Infrastruktura	<p>1. Otvaranju Omladinskog informativnog centra u gradu Zrnjaninu, sa tendencijom da se mreža proširi na naseljena mesta u opštini</p> <p>2. Povećanje finansijske podrške za inicijative mladih u oblasti informisanja</p> <p>3. Poboljšanje informisanja ,kroz obezbeđivanje veće dostupnosti internetu, mladima u svim delovima grada i u ruralnim oblastima</p>	<p>1. Konkurs za najbolji projekat Omladinskog informativnog centra</p> <p>2. Stvaranje uslova za trajnu podršku Centru</p>	2008.-2009. godina	Predstavници lokalne samouprave, ustanove kulture, lokalni mediji
		<p>3. Istraživanje o informativnim potrebama mladih na selu</p> <p>4. Konkurs za najbolji projekat proširenja delatnosti Info Centra na naseljena mesta</p> <p>5. Opremanje novih prostora za mlade u naseljenim mestima</p>	2010. godina	2010.-2013. godina	
	Lokalni mediji	<p>4. Poboljšavanje komunikacije mladih sa postojećim medijskim kućama</p> <p>5. Otvaranje prostora za omladinske sadržaje</p> <p>6. Poboljšanje kvaliteta medijskih sadržaja za mlade</p> <p>7. Istraživanje mogućnosti koje novih tehnologije daju za bolje informisanje mladih</p>	<p>6. Program javnog zagovaranja u cilju stvaranja povoljnije klime među glavnim i odgovornim urednicima postojećih medija za osnivanje posebnih omladinskih informativnih programa u okviru njihovih kuća</p> <p>7. Promotivne aktivnosti o mogućnostima učestvovanja mladih u izveštavanju vrsnjaka</p> <p>8. Mapiranje informativnih potreba mladih ljudi</p> <p>9. sajt za mlade koji bi uređivali mladi</p>	2008. -2010. godina	Kancelarija za mlade

		9. Stvaranje trajnog obrazovnog modula za podršku mladima sa interesom za rad u medijima	10. Formiranje tima u okviru lokalnih medija koji će sprovesti neformalne oblike obrazovanja za mlade u medijima 11. Konkurs za projekat školskog Internet radija i novih informativnih formata	2010. -2013. godina		
	Omladinski mediji	11. Tehnička podrška i opremanje informativnih formata za mlade 12. Stvaranje stalnog obrazovnog okvira za novinare i saradnike školskih listova 13. Stvaranje mogućnosti za izlazak informacija i sadržaja na Internet 14. Izrada objedinjenog Internet portala sa sadržajima iz svih školskih listova 15. Javni konkursi za izradu projekata	12. Konkurs za obrazovne module za jačanje ljudskih resursa u školskim listovima 13. Jačanje povezanosti između redakcija listova (međusobno umrežavanje omladinskih listova) 14. Kursevi za mlade koji rade u redakcijama školskih listova 15. Konkurs za najbolje rešenje WEB Portala 16. Konkurs za otvaranje tehničke radionice u okviru OIC	2008. - 2013. godina		

Ciljevi	Mere	Zadaci	Vreme sprovođenja	Odgovorni za realizaciju	Monitoring	
7. Ekologija i održivi razvoj						
1. Podizanje ekološke svesti i u cilju bolje uređenosti, pružanje podrške civilnom sektoru u oblasti ekologije i programima održivog razvoja koji uključuju mlade	Institucije	1.Povećanje brige o stanju zelenih površina i stvaranje uslova za održavanje čistoće grada	1.povećati broj kanti za smeće 2.povećati broj klupa 3.redovno kositi travu na zelenim površinama	2008.-2013. godina	Predstavnici lokalne samouprave koji sa bave ekologijom,Dir ekcija za uređenje grada, lokalni mediji,Zavod za zaštitu zdravlja, NVO,škole	Kancelarija za mlade i nadležne službe u opštini
	Ekološka svest	1. Podrška neformalnim oblicima obrazovanja o ekologiji 2. organizovanje redovnih terenskih vežbi i sezonskih akcija uređenje i održavanja zelenila i čišćenja javnih površina 3.usavršavanje veština i znanja ljudskih kapaciteta	1. Seminari, radionice 2. Kampanje 3. umrežavanje			
	Civili sektor	4. jačanje kapaciteta postojećih NVO koje se bave ekologijom 5. Realizacija konkretnih rešenja i akcija i vođenje kampanja	4. infrastrukturna podrška (U okviru oblasti Mladi građani, volonterizam i aktivizam) 5. podrška programima i aktivnostima			

	Programi	<p>6. Pronalaženje i promocija primera dobre prakse</p> <p>7. vođenje ankete o stavovima građana na ove teme</p> <p>8. iniciranje partnerskih projekata privrednih subjekata, lokalne samouprave i NVO</p> <p>9. uključivanje mladih u procese odlučivanja o ekološkim pitanjima</p> <p>10. razvijanje partnerskih projekata sa institucijama</p> <p>11. informisanje javnosti o zakonima o zaštiti životne sredine</p> <p>12. Javni konkursi za izradu projekata</p>	<p>6. razmena informacija i posete, plasiranje informacija javnosti</p> <p>7. pilot projekti</p> <p>8. kampanje, tribine, javni skupovi</p>			
--	----------	---	---	--	--	--

Ciljevi	Mere	Zadaci	Vreme sprovođenja	Odgovorni za realizaciju	Monitoring
8. Sport					
1. Unaprediti položaj sporta kroz vrednovanje masovnog i vrhunskog sporta, popularizaciju sporta među mladima, povećan u ulogu škole u promociju sporta, ulaganje u opremu , prostor i kadrove	1. osnivanje komisije za strateški razvoj sporta 2. edukacija ljudi koji se bave menadžmentu sportu 3. Inoviranje i promocija postojećih programa kao i medijsku promociju sporta kao modela zdravog života 4. uključivanje mladih u organizaciju sportskih aktivnosti 5. Javni konkursi za izradu projekata	1. napraviti predlog kriterijuma za programe u sportu , kao i plan evaluacije, te osnovati komisiju (telo za strateška pitanja razvoja sporta) 2. Seminari iz oblasti menadžmenta u sportu za odgovorne u sportskim klubovima 3. napraviti plan revitalizovanja postojećih i plan za izgradnju novih terena i sala 4. unaprediti veštine dodatnog nalaženja finansija za sportske programe, kroz pisanje projekata	2008-10. godina	Lokalna samouprava, Sportski savez, sportski klubovi, škole	Kancelarija za mlade
		5. Sportski turniri i akcije promocije zdravih stilova života 6. Saradnja sa školama kao promoterima bavljenja sportom, saradnja sa lokalnim medijima i resornim Sekretarijatom i Ministarstvom radi aktivne popularizacije sporta 7. kreirati i sprovesti plan za omasovljavanje sporta, (kampanje) 8. napraviti i sprovesti transparentni plan podrške nadarenim sportistima (stipendije) 9. organizovanje sportskih kampova i razmena sportista	2008.- 2013. godine	NVO, škole	Kancelarija za mlade

III Deo - Mehanizmi održivosti sprovođenja Lokalnog akcionog plana

Neophodni mehanizmi implementacije, realizacije i monitoringa:

Nacionalna strategija za mlade osigurala je okvir za izradu Akcionih planova za mlade. Akcioni plan politike za mlade opštine Zrenjanin je dokument kojim su obuhvaćene oblasti života i rada mladih sa posebnim akcentom na specifičnosti same sredine. Proces je uključio veliki broj profesionalaca, kao i mladih. Dokumenta sadrži prepoznate probleme, predložena rešenja, mere, vreme realizacije kao i odgovorno telo za sprovođenje i monitoring.

Da bi ovaj deo implementacije bio moguć, potrebno je da *Skupština usvoji dokumenta kao deo svoj strategije brige o mladima* i da osigura *mehanizme* za njegovu uspešnu realizaciju. Jedan od mehanizama je osnivanje Kancelarije za mlade, a drugi odluka o alokaciji budžeta namenjenog za implementaciju LAP-a.

Kancelarija za mlade bi preuzela na sebe monitoring procesa implementacije LAP-a.

Ciljevi Kancelarije za mlade

Kancelarija za mlade je operativno telo, koje objedinjava sve službe i organe koji se bave mladima, izrađuje planove, koordinira aktivnosti i usklađuje akcije sa ciljem da:

- brine o prioritnim problemima mladih uz uvažavanje potreba mladih
- izgrađuje odnose i saraduje sa lokalnim organizacijama i inicijativama mladih
- bude opredeljena ka evropskim integracijama i koristi preporuke Evropske povelje o učešću mladih na lokalnom i regionalnom nivou
- podržava izgradnju građanskog društva i partnerstava